

Mary Nash selecciona els textos que reflecteixen la diversitat de visions de la **lluïta feminista**: igualtat salarial, educació dels fills, analfabetisme de les dones obreres, llibertat sexual...

Mujeres libres: España 1936-1939 (Tusquets, 1977) marca una frontera en l'estudi de la història de les dones, considerant-les subjectes històrics davant (més ben dit, contra) un món acadèmic on el cànon masculí era norma universal.

Rojas estudia la participació de les dones en la lluita antifeixista durant la Guerra Civil

Però només era un començament, l'obra de Mary Nash és extensa i la trobem publicada en llibres i multitud d'articles en revistes com **Arenal** o **Historia Social**. La seva temàtica abasta diferents aspectes dels moviments socials de les dones: a **Rojas** estudia la participació de les dones en la lluita antifeixista durant la Guerra Civil, **Mujeres en el mundo** (Alianza, 2007) s'acosta als diferents moviments feministes des d'un àmbit més global. D'altres estudis es mantenen dins l'àmbit català: **Treballadores: un segle de treball femení a Catalunya (1900-2000)** (Generalitat de Catalunya, 2010).

Per acabar, m'agradaria destacar un concepte que historiadores com la Mary han reclamat des del primer moment i que està relacionat amb la cambrà pròpia de Virginia Woolf, que reivindicava **un espai de desenvolupament intel·lectual per a les dones. És la idea del DESPATX PROPI**, un espai necessari per a la creativitat científica. **Gràcies a ella aquest despatx propi és molt més a l'abast que fa cinquanta anys.**

L'obra de Mary Nash ha passat de ser rebutjada a convertir-se en un referent. I ho és perquè la història de les dones ha arribat a ser un prisma més que explica la trista història de la Humanitat com ho poden fer Napoleó o Jaume I. I això no és casual, és gràcies a la gran labor, el talent i el coratge de persones com ella.

Mercè Barnadas Serrallonga

LLIURES

Aquesta vegada, seguint la mateixa voluntat de sempre per reivindicar persones lligades al món de la cultura i que estiguin vinculades de prop amb la nostra població, la dediquem a la historiadora i escriptora MARY NASH. Aquesta autora és una historiadora de llarga i destacada trajectòria, dedicada a l'ensenyament universitari de la història social i a la recerca històrica relacionada amb donar valor i reivindicar el paper principal de les dones i del feminisme com a subjectes històrics que de forma tradicional havien estat bandejats i restituir-los historiogràficament.

La paraula clau que han de contenir els textos literaris que es presentin al concurs d'aquest any és "LLIURES" que és el mot que defineix amb precisió la voluntat ferma d'esdevenir, de voler ser, d'un col·lectiu com el de les dones que fins als darrers temps havia estat infravalorat i menystingut

Organitza:

AJUNTAMENT DE
CALDES DE MALAVELLA

FRANCESC FERRER I GUÀRDIA

Amb el suport de:

ESCOLA SANT ESTEVE

ESCOLA

INS Caldes
de Malavella

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

LLIBRERIA *lau*

22è

CONCURS DE
MICROLITERATURA
JOAQUIM CARBÓ

2025

BASES

1. Per a textos de creació literària (conte, relat, aforisme, poesia, bonsai de paper...), escrits en català i d'una extensió no superior a 300 paraules (inclòs el títol). Han de ser originals i inèdits. Com a màxim es podrà presentar una obra.
2. Els textos són de temàtica lliure, però han de contenir el mot clau **"LLIURES"**.
3. Les categories adulta i juvenil estan obertes a tothom qui vulgui participar, resideixi o no a Caldes de Malavella. En la categoria infantil, només s'acceptaran relats de nens i nenes residents al municipi.
4. Premis i categories:
 - A** 8 premis per a la categoria infantil (9 a 12 anys) –lots de llibres per valor de 150€ (4 primers premis) i de 100€ (4 accèssits).
 - B** 3 premis per a la categoria juvenil (13 a 17 anys) –lots de llibres per valor de 170€.
 - C** 2 premis per a la categoria d'adults (+ 18 anys) –300€ per al millor text i 250€ per al millor text d'àmbit local. Els premiats de la categoria adulta rebran també una il·lustració elaborada per un artista professional.
5. Les obres s'han d'enviar abans del 30 de març a la Biblioteca Municipal Municipal Francesc Ferrer i Guardia.

Consulta les bases completes:

Mary Nash, Premi Sàpiens d'Història 2024
Foto: Enrique Marco

Mary Nash

La proximitat en el tracte i la seva discreció ens fan perdre la perspectiva quant a la importància de Mary Nash i la seva contribució decisiva en el canvi de paradigma en l'estudi de la història de les dones i, en conseqüència, en la historiografia en general.

La Mary viu des de fa molts anys entre Barcelona i Caldes, és usuària de la biblioteca i forma part del club de lectura. Amb ella compartim lectures, àpats i tota mena de complicitats. Fa uns anys des de la biblioteca Carles Rahola se'ns va convidar a presentar-la en una xerrada sobre Maria Aurèlia Capmany i vam poder tornar a la seva obra... i ens vam tornar a enlluernar.

La Mary va arribar d'Irlanda, via Gènova, ni més ni menys que el Maig del 68. Aquí, però, lluny dels moviments de protesta europeus, es va trobar amb una Catalunya en plena repressió franquista. De seguida es va incorporar als moviments contraris al règim.

Es podria dir que vam tenir la sort de què no va poder convalidar la llicenciatura irlandesa i va haver de tornar a estudiar, per segona vegada, la carrera d'Història, aquesta vegada a la Universitat de Barcelona, on ja s'hi va quedar i on hi ha fet el seu recorregut docent com a Catedràtica d'Història Contemporània. Ara n'és professora emèrita.

Els seus mèrits han estat reconeguts abastament i ha estat investida Doctora Honoris Causa per dues universitats, la de Granada el 2010 i el 2018 per la Rovira i Virgili de Tarragona. **Recentment, ha estat guardonada amb el Premi d'Honor de la Història que atorga la revista Sàpiens.**

Una doble combinació de lluites marcarà la seva vida: la social i la feminista. La seva aportació serà pionera i determinant en l'àmbit de l'estudi de la història de les dones.

Quan acaba la llicenciatura presenta una Tesi doctoral sobre les dones d'esquerra durant la Segona República i Guerra Civil i l'any 1974 promou la creació d'una assignatura universitària sobre la història de les dones i el feminisme.

Del procés de creació de la seva obra, sobretot al començament, se'n podria fer una pel·lícula.

El seu esforç documental inicial treu a la llum documentació oblidada, moltes vegades clandestina, amagada de la repressió franquista. La troba en racons d'arxius (els anomenats "infern"), en pisos secrets custodiats

per bibliotecàries o en visites sòrdides a l'Archivo de Salamanca, entre interrogatoris i amenaces. La Història tenia una continuïtat si els protagonistes eren homes però les dones, més enllà de la Pasionaria o Frederica Montseny, havien quedat expulsades del discurs històric.

Mary Nash porta a terme una recerca històrica exhaustiva marcada per l'actitud contrària dels sectors acadèmics tradicionals. Quan comença a publicar i reivindica dones com, per exemple, Carme Karr, li arriben a dir que la documentació que aporta és falsa i que s'ho està inventant (!!) Aquesta incomprensió té com a conseqüència una exigència i escrupolositat en la documentació que marcarà la seva obra.

Tota aquesta feina dona els seus fruits i l'any 1975 es publica un llibre fundacional:

Mujeres libres : España 1936-1939 (Tusquets).

Mujeres Libres és una organització feminista anarquista d'àmbit espanyol que opera des de l'any 1936 al 1939 i que arriba a comptar amb 20.000 obreres. Per difondre la seva lluita llibertària publica una revista amb el mateix nom que dona veu a dones oblidades de la 2a República.